

Tobaksindustrin

– en av de största miljöbovarna

Från tobaksplantan till fimpen på marken.
Negativ miljöpåverkan i hela kedjan.

Information om tobaksindustrin publicerad av VISIR

Tobaksindustrin – en av de största miljöbovarna

Att rökning skadar din hälsa vet du. Men det är bara toppen på isberget. Tobaksindustrin har också mycket stor negativ påverkan på miljö och klimat. Att byta från cigaretter till andra tobaksprodukter är därför ingen lösning.

Tobaksindustrin förstör odlingsmark

Varje paket cigaretter som produceras tar 0,17 kvadratmeter i anspråk. Det låter kanske inte så mycket, men med de 6 250 miljarder cigaretter som produceras årligen innebär det att tobaksindustrin globalt använder 5,3 miljoner hektar. Det motsvarar nästan 17 ggr Gotlands yta. Vad som gör situationen än värre är att denna mark i stor omfattning förstör odlingsmark i länder där det råder livsmedelsbrist, och där marken skulle behövas för livsmedelsproduktion. Mark som används för tobaksodling förstörs ofta för lång tid framöver, pga ökenspridning, sänkt grundvattennivå och urlakning av näringsämnen som kväve och kalium. Det gör också att tobaksodlare hela tiden tar ny mark i anspråk, t.ex genom att skövla regnskog.

Tobaksodlare förgiftas – och särskilt utsatta är barnen

Tobaksodlingen kräver stora mängder bekämpningsmedel, som riskerar att samtidigt göra tobaksodlare och de som bor i området sjuka. Särskilt utsatta är de barn som arbetar på tobaksodlingar. Ca 1,3 miljoner barn under 14 år arbetar på tobaksodlingar, och i länder som Argentina, Indien och Zimbabwe ökar antalet barnarbetare. Många av barnen blir inte bara sjuka pga bekämpningsmedelsanvändningen, utan drabbas också av gröna tobakssjukan när de får i sig nikotin från

tobaksplantan. Barnen kan få i sig nikotin motsvarande 50 cigaretter/dag.

Skogsskövling och utrotning av djur

I och med att tobaksodlare hela tiden måste bryta ny mark följer omfattande skogsskövling i tobaksodlingen spår. Därtill kommer att stora mängder ved behövs för att torka tobaken. Totalt handlar det om cirka 200 000 hektar skog om året, vilket motsvarar 1,7 procent av den globala avskogningen. Att röka ett paket om dagen motsvarar 24 träd/år. En stor andel av denna avskogning sker i den tropiska regnskogen, vilket samtidigt leder till att djur och växter utrotas. Både avskogning och bekämpningsmedelsanvändning medför utarmning av den biologiska mångfalden, vilket kunnat konstateras i bland annat Brasilien, Argentina och Bangladesh.

Tobaksindustrins klimatpåverkan är dubbelt så stor som Sveriges

Den avskogning som tobaksindustrin orsakar innebär också en omfattande klimatpåverkan. Därtill kommer koldioxidutsläpp från transporter, torkning av tobaken och energianvändningen i produktionsfasen. Tobaksindustrins klimatpåverkan står för ca 0,37 procent av mänsklighetens klimatpåverkan, vilket är ungefär dubbelt så mycket som Sveriges samlade klimatpåverkan. Den som röker ett paket cigaretter om dagen orsakar utsläpp motsvarande ca 160,3 kg koldioxidkvivalenter/år. Det kan jämföras med klimatpåverkan från 23 kg fläsk. Det är inte klimatsmart att röka!

Torka i tobaksproduktionens spår

Tobaksplantan kräver mycket vatten, de första veckorna efter sådd hela 3–5 liter/

kvadratmeter. I torra områden orsakar det problem, och riskerar att sänka grundvattennivåerna. Det går åt 3,7 liter vatten för att producera en cigarett, vilket innebär 27 kubikmeter vatten/år för den som röker ett paket om dagen. I Indien är tobaksproduktionen den vanligaste orsaken till ökenspridning i torra områden.

Tobaksindustrin undviker miljölagar

Tobaksindustrin orsakar både luftföroreningar, stora volymer fast avfall och utsläpp i vatten, ofta helt utan rening. Försurningsskadorna som tobaksindustrins utsläpp av svaveldioxid orsakar beräknas kosta 40 miljarder kronor/år. Tobaksindustrin är samtidigt en av de branscher som står för den största mängden kemiskt avfall. Avfallet hantearas dessutom ofta undermåligt, då man i takt med att miljölagstiftning skärps i olika länder flyttar till länder med mindre strikta regler.

Fimpen – vårt vanligaste plastskräp

Varje dag beräknas 2,7 miljarder fimpar slängas på Sveriges gator och på marken, ca 1 miljard fimpar om året. Samhälls-

kostnaden för att hantera fimparna är ca 800 miljoner kronor/år. Globalt handlar det om 4 500 miljarder fimpar, vilket gör att cigarettfimpar är det i särklass vanligaste plastskräpet, plast som inte bryts ner och i slutänden riskerar att hamna i haven. Till skillnad mot flertalet av de miljöproblem som tobaksindustrin orsakar skulle problemet med fimpar kunna hanteras, till exempel genom att införa ett pantsystem för fimpar.

Tobaksindustrin motverkar FN:s hållbarhetsmål

Sammantaget motverkar tobaksindustrin i stort sett alla FN:s hållbarhetsmål. För att lyckas med omställningen till en hållbar utveckling räcker det inte med att uppnå ett rökfritt samhälle, målet måste vara ett tobaksfritt samhälle. Det är inte heller så att tobaksindustrin ”i alla fall” ger arbete och inkomst åt tobaksodlare. Tobaksodlare som ställer om till livsmedelsproduktion kan tvärt om både öka sina inkomster och få en mer hälsosam arbetsmiljö.

Författare Niclas Malmberg, vetenskapsjournalist

Tobaksindustrins djurförsök

En opinion mot tobaksindustrins djurförsök växte fram efter att journalisten Mary Beith gjorde ett fotoreportage om ”The smoking beagles”. Hundarna användes för att testa en ny ”säker” cigarett, 48 beagles tvingades röka upp till 30 cigaretter per dag. Beith lyckades ta bilder av de fastkedjade hundarna, vilket rönte stor uppmärksamhet. Sedan dess har flera länder begränsat tobaksrelaterade djurförsök, däribland Storbritannien, Tyskland, Belgien, Estland och Slovakien.

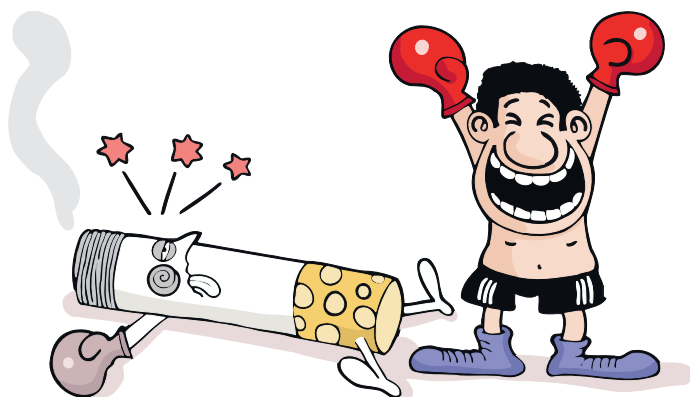

Bli medlem i VISIR

Du kan hjälpa till att förverkliga våra gemensamma mål; en bättre hälsa och en bättre miljö genom att bli medlem och på så sätt stödja vårt arbete.

ANMÄL DIG NU www.visominteroker.se/bli-medlem!

- Medlem 180 kr/år
- Under 26 år kostnadsfritt!

Riksförbundet VISIR

Hälsans Hus, Fjällgatan 23 B, 116 28 Stockholm

Telefon: 08-591 282 11

E-post: visir@telia.com

www.visominteroker.se

Plusgiro: 60 94 07-2

VISIR är en ideell organisation – politisk och religiöst obunden

